

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI (UE) 2017/1441

z dnia 30 czerwca 2017 r.

w sprawie zgłoszonego przez Polskę programu pomocy o nazwie „Program pomocy producentom mleka” (SA.45447 (2016/C) (ex 2016/N))

(notyfikowana jako dokument nr C(2017) 4359)

(Jedynie tekst w języku polskim jest autentyczny)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanym artykułem,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

- (1) W piśmie z dnia 23 maja 2016 r. Polska zgłosiła program pomocy producentom mleka („program pomocy”) zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE.
- (2) Władze polskie przekazały dodatkowe informacje w piśmie z dnia 1 czerwca 2016 r. Pismem z dnia 11 lipca 2016 r. Komisja zwróciła się o udzielenie dodatkowych informacji, które władze polskie przekazały pismem z dnia 15 lipca 2016 r.
- (3) Pismem z dnia 16 września 2016 r. ⁽¹⁾ („decyzja o wszczęciu postępowania”) Komisja poinformowała Polskę o podjęciu decyzji w sprawie wszczęcia postępowania określonego w art. 108 ust. 2 TFUE w odniesieniu do wspomnianego programu pomocy. W tym samym piśmie Komisja wyraziła wątpliwości co do zgodności programu pomocy z rynkiem wewnętrznym.
- (4) W piśmie z dnia 12 października 2016 r. Polska przedłożyła informacje dotyczące decyzji o wszczęciu postępowania.
- (5) Decyzję o wszczęciu postępowania opublikowano w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. ⁽²⁾ Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag w ciągu miesiąca.
- (6) Komisja nie otrzymała żadnych uwag od zainteresowanych stron i poinformowała o tym władze polskie pismem z dnia 13 stycznia 2017 r.
- (7) W pismach z dnia 14 listopada 2016 r. i 13 stycznia 2017 r. Komisja zwróciła się do Polski o przekazanie dodatkowych informacji. Polska odpowiedziała na to wezwanie w piśmie z dnia 20 stycznia 2017 r.

2. KONTEKST

- (8) W sektorze mleka i przetworów mlecznych ilościowe ograniczanie produkcji („system kwot mlecznych”) było od wielu lat istotnym instrumentem polityki rynkowej. System ten został wprowadzony w 1984 r. i kilkakrotnie przedłużano jego okres obowiązywania. Ostatnio przedłużono ten okres do dnia 31 marca 2015 r. w drodze rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 ⁽³⁾ („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”). Ostatnim rokiem kwotowym był zatem rok 2014/2015. Nadrzędnym celem wprowadzenia systemu kwot

⁽¹⁾ C(2016) 5770 final.

⁽²⁾ Dz.U. C 406 z 4.11.2016, s. 86.

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiające wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku) (Dz.U. L 299 z 16.11.2007, s. 1).

mlecznych było zmniejszenie zachwiań równowagi między podażą a popytem na rynku mleka i przetworów mlecznych oraz wynikających z nich nadwyżek strukturalnych, a tym samym zapewnianie większej równowagi rynkowej. Do ilości mleka skupionego lub sprzedanego do bezpośredniej konsumpcji, która to ilość przekracza pewien gwarantowany próg, zastosowano opłatę wyrównawczą. Opłata ta miała być uiszczana przez państwa członkowskie niezwłocznie po przekroczeniu kwoty krajowej. Państwa członkowskie musiały wnieść do Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) opłatę wyrównawczą odpowiadającą wysokości przekroczenia ich krajowej kwoty obniżoną o zryczałtowaną sumę w wysokości 1 % w celu uwzględnienia przypadków upadłości lub definitywnej niezdolności niektórych producentów do zapłacenia należnej części opłaty. Państwa członkowskie były następnie zobowiązane do podziału ciężaru płatności między producentów, którzy przyczynili się do tego przekroczenia. Producenci odpowiadali przed danym państwem członkowskim za zapłacenie swojej części należnej opłaty wyrównawczej, ze względu na sam fakt przekroczenia dostępnej im ilości ⁽¹⁾.

- (9) W roku kwotowym 2014/2015 kwota krajowa przeznaczona dla dostawców hurtowych (producentów mleka) w Polsce została przekroczona o 580,3 mln kg, co spowodowało konieczność wniesienia do budżetu Unii opłaty wyrównawczej w wysokości 659,8 mln PLN (ok. 152,7 mln EUR). Producenci mleka, którzy przekroczyli swoje indywidualne kwoty, zostali zobowiązani do wniesienia opłaty wyrównawczej za przekroczenie kwoty mlecznej w wysokości 90,98 PLN za każde przekroczone 100 kg.
- (10) W marcu 2015 r., w kontekście niskich cen mleka i trudności finansowych w sektorze mleka, rozporządzenie Komisji (WE) nr 595/2004 ⁽²⁾ zostało zmienione rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2015/517 ⁽³⁾, aby zmniejszyć obciążenie finansowe producentów, którzy muszą płacić opłaty wyrównawcze z tytułu nadwyżki związane z rokiem kwotowym 2014/2015.
- (11) Na tej podstawie Polska przyjęła przepisy, które umożliwiły zainteresowanym polskim producentom mleka uiszczenie opłaty wyrównawczej za przekroczenie kwot mlecznych w trzech ratach ⁽⁴⁾. Pierwszą ratę opłaty, stanowiącą co najmniej 1/3 łącznej należnej kwoty, wspomniani producenci mleka musieli wpłacić do dnia 30 września 2015 r., natomiast do dnia 30 września 2016 r. należało wpłacić kwotę stanowiącą co najmniej 1/3 łącznej należnej kwoty opłaty wyrównawczej. Pozostałą należną kwotę opłaty wyrównawczej należało uregulować do dnia 30 września 2017 r. Systemy płatności ratalnych zastosowano na warunkach określonych w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 ⁽⁵⁾.
- (12) Jak wspomniano powyżej w motywie 1, w dniu 23 maja 2016 r. Polska zgłosiła Komisji program pomocy, który pozwoliłby na umorzenie pozostałej do uiszczenia opłaty wyrównawczej („należna opłata”) od producentów mleka za przekroczenie indywidualnych kwot w roku kwotowym 2014/2015.

3. OPIS

- (13) Krajową podstawą prawną dla programu pomocy jest uchwała Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu pomocy producentom mleka ⁽⁶⁾ („uchwała Rady Ministrów”) i ustawa o finansach publicznych ⁽⁷⁾.
- (14) Na podstawie uchwały Rady Ministrów Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi może – na wniosek producentów mleka – wydać decyzję o umorzeniu należnej opłaty w całości lub w części.
- (15) Na podstawie uchwały Rady Ministrów pomoc może zostać przyznana producentom mleka, którzy:
- a) są małymi i średnimi przedsiębiorstwami;

⁽¹⁾ W Polsce obowiązek ten został ustanowiony w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 93, poz. 897, z późn. zm.).

⁽²⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 595/2004 z dnia 30 marca 2004 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003 ustanawiającego opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych (Dz.U. L 94 z 31.3.2004, s. 22).

⁽³⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/517 z dnia 26 marca 2015 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 595/2004 ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003 ustanawiającego opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych (Dz.U. L 82 z 27.3.2015, s. 73).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie realizacji przez Agencję Rynku Rolnego zadania polegającego na rozkładaniu na raty opłaty należnej od producentów mleka za przekroczenie kwot indywidualnych w roku kwotowym 2014/2015 (Dz. U. 2015, poz. 1105).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 9).

⁽⁶⁾ Uchwała Rady Ministrów z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy producentom mleka.

⁽⁷⁾ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885, z późn. zm.).

- b) w roku kwotowym 2014/2015 wprowadzili do obrotu ilości mleka lub przetworów mlecznych, które przekroczyły indywidualne kwoty dostępne na dany dzień roku, według stanu na dzień 31 marca 2015 r., i zostali zobowiązani do uiszczenia opłaty określonej w rozporządzeniu o jednolitej wspólnej organizacji rynku;
- c) uiszcili pierwszą ratę należnej opłaty oraz
- d) spełniają warunki umorzenia należności budżetowych ustanowione w art. 56 i 57 ustawy o finansach publicznych; innymi słowy, umorzenie będzie miało zastosowanie, jeżeli:
- (i) osoba fizyczna zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku, albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6 000 PLN;
 - (ii) osoba prawna została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu tej należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;
 - (iii) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należnej opłaty lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;
 - (iv) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji;
 - (v) zachodzi ważny interes dłużnika lub interes publiczny;
 - (vi) jest to uzasadnione względami społecznymi lub gospodarczymi, w szczególności możliwościami płatniczymi dłużnika oraz uzasadnionym interesem Skarbu Państwa.
- (16) Na podstawie uchwały Rady Ministrów pomoc może być przyznawana począwszy od daty wystosowania przez Komisję pozytywnej decyzji o zgodności programu pomocy z rynkiem wewnętrznym, do dnia 31 października 2017 r.

4. POWODY WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA OKREŚLONEGO W ART. 108 UST. 2 TFUE

- (17) Zgodnie z przeprowadzoną przez Komisję oceną uwzględnioną w decyzji o wszczęciu postępowania wszystkie warunki istnienia pomocy przewidziane w art. 107 ust. 1 TFUE zostały spełnione (motywy 28–33 decyzji o wszczęciu postępowania).
- (18) Jeśli chodzi o kwestię zgodności z rynkiem wewnętrznym, Komisja stwierdziła, że pomoc nie kwalifikuje się do objęcia odstępstwami przewidzianymi w art. 107 ust. 2 lit. a), b) i c) TFUE i w art. 107 ust. 3 lit. a), b) i d) TFUE (motywy 35–36 decyzji o wszczęciu postępowania).
- (19) Ponadto Komisja wyraziła wątpliwości, czy miałyby zastosowanie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, jako że – jak się wydaje – pomoc nie odpowiadała żadnej z kategorii przewidzianych w zasadach pomocy państwa mających zastosowanie w sektorze rolnym, tj. w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 702/2014⁽¹⁾, wytycznych Unii Europejskiej w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich w latach 2014–2020⁽²⁾ („wytyczne dotyczące rolnictwa”), wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji⁽³⁾ („wytyczne dotyczące ratowania i restrukturyzacji”) czy rozporządzeniu (UE) nr 1408/2013 (motywy 37–39 i 48–49 decyzji o wszczęciu postępowania). Nie wydawało się ponadto, by pomoc ułatwiała rozwój sektora mleka w rozumieniu art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.
- (20) Jak stwierdzono również w decyzji o wszczęciu postępowania, wydaje się, że program pomocy stanowi naruszenie przepisów rozporządzenia o jednolitej wspólnej organizacji rynku, które regulują kwestię opłaty wyrównawczej za mleko (motywy 40–47 decyzji o wszczęciu postępowania).

⁽¹⁾ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. L 193 z 1.7.2014, s. 1).

⁽²⁾ Dz.U. C 204 z 1.7.2014, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1.

5. UWAGI ZGŁOSZONE PRZEZ POLSKĘ

- (21) Polska nie przedstawiła żadnych uwag mogących rozwiązać wątpliwości stwierdzone w momencie wszczęcia formalnego postępowania wyjaśniającego. Jednakże w pismach z dnia 12 października 2016 r. i 20 stycznia 2017 r. władze polskie wyjaśniły, że pomoc nie została i nie zostanie wdrożona w Polsce ze względu na brak pozytywnej decyzji Komisji (zob. motyw 16).

6. UWAGI ZAINTERESOWANYCH STRON

- (22) Komisja nie otrzymała żadnych uwag od zainteresowanych stron.

7. OCENA ISTNIENIA POMOCY PAŃSTWA

- (23) Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE „[z] zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.
- (24) Aby dany środek mógł zostać uznany za pomoc w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, musi dojść do łącznego spełnienia następujących warunków: (i) środek musi być przypisywalny państwu i finansowany z zasobów państwowych; (ii) musi przynosić korzyść beneficjentowi środka; (iii) korzyść ta musi być selektywna oraz (iv) środek musi zakłócać konkurencję lub grozić jej zakłóceniem oraz wpływać na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Pomoc udzielona przez państwo lub z zasobów państwowych

- (25) Program pomocy przewiduje umorzenie należnej opłaty. Pomoc ta wynika z krajowych przepisów, a zatem można ją przypisać państwu. Jest ona również finansowana z budżetu państwa w tym sensie, że opłata została już uiszczona przez Polskę do Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG), a teraz państwo polskie, umarzając należną opłatę, rezygnuje z przychodów, które można by wykorzystać do innych celów. Rezygnacja z przychodów, które w przeciwnym razie wpłynęłyby na rzecz państwa, stanowi przekazanie zasobów państwowych⁽¹⁾.

Selektywna korzyść / przedsiębiorstwa

- (26) Potencjalnymi beneficjentami programu pomocy są w Polsce niektóre gospodarstwa rolne zajmujące się produkcją mleka (motyw 15)⁽²⁾.
- (27) Korzyść w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE oznacza każdą korzyść gospodarczą, której dane przedsiębiorstwo nie uzyskałoby w normalnych warunkach rynkowych, tj. bez interwencji państwa⁽³⁾. Aby dany środek stanowił pomoc, musi on przynosić beneficjentowi korzyści, które zwalniają go z kosztów zwykle pokrywanych z jego budżetu.
- (28) Najnowsze orzecznictwo, a mianowicie wyrok Sądu w sprawie T-538/11 Królestwo Belgii przeciwko Komisji Europejskiej, stanowi, że „pojęcie obciążeń, jakim zazwyczaj podlega budżet przedsiębiorstwa, obejmuje w szczególności dodatkowe koszty, jakie przedsiębiorstwa ponoszą ze względu na mające zastosowanie do działalności gospodarczej obowiązki o charakterze prawnym, wykonawczym lub umownym”⁽⁴⁾.
- (29) Koszty, takie jak opłaty za mleko w niniejszym przypadku, są kosztami, które producent mleka musi ponieść z własnego budżetu w ramach swojej normalnej działalności gospodarczej. Obowiązek uiszczenia opłaty za mleko wynika z rozporządzenia o jednolitej wspólnej organizacji rynku oraz z przepisów krajowych dotyczących organizacji rynku mleka i produktów mlecznych (zob. motywy 8–10). Jeżeli niektóre przedsiębiorstwa są całkowicie lub częściowo zwolnione z tych kosztów, wówczas odnoszą korzyść.
- (30) W związku z tym Komisja uważa, że program pomocy przyznaje selektywne korzyści producentom mleka.

⁽¹⁾ Zob. wyrok w sprawie Francja przeciwko Ladbroke Racing Ltd i Komisji, C-83/98 P, EU:C:2000:248, pkt 48–51.

⁽²⁾ W decyzji o wszczęciu postępowania (motyw 31 przypis 8) Komisja wyraziła wątpliwości, w szczególności w odniesieniu do prawdopodobieństwa, czy pomoc przyniosła rzeczywistą korzyść niektórym beneficjentom. Jednakże władze polskie nie przedstawiły żadnych informacji pozwalających Komisji na wyjaśnienie tych wątpliwości.

⁽³⁾ Zob. wyroki w sprawach SFEI i in., C-39/94, EU:C:1996:285, pkt 60; Hiszpania przeciwko Komisji, C-342/96, EU:C:1999:210, pkt 41.

⁽⁴⁾ EU:T:2015:188, pkt 76.

Zakłócenie konkurencji i wpływ na wymianę handlową

- (31) Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości wzmocnienie konkurencyjnej pozycji przedsiębiorstwa w następstwie przyznania pomocy państwa oznacza na ogół zakłócenie konkurencji w stosunku do przedsiębiorstw konkurencyjnych, które nie otrzymują takiego wsparcia ⁽¹⁾. Pomoc na rzecz przedsiębiorstwa, które prowadzi działalność na rynku otwartym na handel wewnątrzunijny, może mieć wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi ⁽²⁾. Wewnątrzunijna wymiana handlowa produktami rolnymi, w tym mlekiem, jest prowadzona na znaczną skalę ⁽³⁾, a Polska jest jednym z największych producentów mleka w Unii ⁽⁴⁾.
- (32) Program pomocy oceniany w niniejszej decyzji służy wsparciu działalności w sektorze rolnym, w szczególności działalności mleczarni. Jak określono powyżej, w obrębie Unii odbywa się handel produktami mlecznymi. W związku z tym Komisja uważa, że omawiany program wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (33) Biorąc pod uwagę znaczną skalę handlu produktami rolnymi, można przyjąć, że omawiany program zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Wniosek w kwestii istnienia pomocy

- (34) Można zatem stwierdzić, że program pomocy stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

8. OCENA ZGODNOŚCI POMOCY Z PRAWEM

- (35) Na podstawie art. 108 ust. 3 TFUE państwa członkowskie są zobowiązane do poinformowania Komisji o wszelkich planach przyznania pomocy i nie mogą wprowadzać takiej pomocy w życie, dopóki Komisja nie uzna jej za zgodną z rynkiem wewnętrznym (klauzula zawieszająca).
- (36) Program pomocy został zgłoszony Komisji w dniu 23 maja 2016 r. i nie został wdrożony. Polska spełniła zatem swój obowiązek wynikający z art. 108 ust. 3 TFUE.

9. OCENA ZGODNOŚCI POMOCY Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

- (37) W zakresie, w jakim program pomocy stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, należy ocenić jego zgodność w świetle odnośnych zasad pomocy państwa w dziedzinie rolnictwa. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem ciężar dowodu w odniesieniu do wykazania, że środek jest zgodny z rynkiem wewnętrznym, spoczywa na państwie członkowskim ⁽⁵⁾. Komisja zauważa, że polskie władze nie przedstawiły żadnych informacji wyjaśniających, dlaczego program pomocy można uznać za zgodny z rynkiem wewnętrznym na podstawie jakichkolwiek opublikowanych przez Komisję dokumentów dotyczących pomocy państwa, w szczególności takich jak te wymienione poniżej.
- (38) Jak już wskazano w decyzji o wszczęciu postępowania, oceniany program pomocy nie odpowiada żadnej z kategorii pomocy przewidzianych w wytycznych dotyczących rolnictwa lub w rozporządzeniu (UE) nr 702/2014. Ze względu na brak jakichkolwiek istotnych uwag ze strony Polski Komisja stwierdza, że jej wątpliwości co do możliwości zastosowania wytycznych dotyczących rolnictwa i rozporządzenia (UE) nr 702/2014 zostają potwierdzone.
- (39) Ponadto, jak już wskazano w decyzji o wszczęciu postępowania, pomoc w ramach ocenianego programu nie spełnia kryteriów pomocy dla przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji w rozumieniu wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji. Ze względu na brak jakichkolwiek istotnych uwag ze strony Polski Komisja stwierdza, że jej wątpliwości co do możliwości zastosowania wytycznych dotyczących ratowania i restrukturyzacji zostają potwierdzone.
- (40) Ze względu na brak jakichkolwiek istotnych uwag ze strony Polski w sprawie pomocy *de minimis* Komisja stwierdza ponadto, że jej wątpliwości co do możliwości zastosowania rozporządzenia (UE) nr 1408/2013 zostają potwierdzone.

⁽¹⁾ Zob. wyrok w sprawie Philip Morris Holland BV przeciwko Komisji, C-730/79, EU:C:1980:209, pkt 11 i 12.

⁽²⁾ Zob. w szczególności wyrok w sprawie Republika Francuska przeciwko Komisji, C-102/87, EU:C:1988:391, pkt 19.

⁽³⁾ W 2015 r. obroty w wewnątrzunijnej wymianie handlowej wyniosły ponad 4,5 mld EUR w przypadku mleka i ponad 28 mld EUR w przypadku wszystkich produktów mlecznych. Źródło: Eurostat.

⁽⁴⁾ W 2015 r. Polska była piątym pod względem wielkości producentem mleka krowiego w Unii (produkcja wyniosła ponad 10 mln ton mleka). Źródło: Eurostat.

⁽⁵⁾ Zob. wyrok w sprawach Włochy przeciwko Komisji, C-364/90, EU:C:1993:157, pkt 20; Freistaat Sachsen i in. przeciwko Komisji, sprawy połączone T-132/96 i T-143/96, EU:T:1999:326, pkt 140; Włochy przeciwko Komisji, C-372/97, EU:C:2004:234, pkt 81.

- (41) W swoim zgłoszeniu Polska powołała się na pkt 30 wytycznych dotyczących rolnictwa. Zgodnie z pkt 30 wytycznych dotyczących rolnictwa Komisja ocenia programy pomocy, których nie uwzględniono w wytycznych dotyczących rolnictwa lub w innych odpowiednich zbiorach zasad dotyczących pomocy państwa, rozpatrując indywidualnie każdy przypadek bezpośrednio na podstawie art. 107 ust. 3 TFUE i uwzględniając przy tym zasady określone w art. 107, 108 i 109 TFUE, wspólną politykę rolną oraz – w miarę możliwości – wytyczne dotyczące rolnictwa na zasadzie analogii. Państwa członkowskie zgłaszające pomoc państwa, której nie obejmują wytyczne dotyczące rolnictwa, są zobowiązane do wykazania, że przedmiotowa pomoc państwa spełnia warunki wspólnych zasad oceny ustanowione w rozdziale 3 części I wytycznych dotyczących rolnictwa. Komisja zatwierdza takie środki tylko w przypadkach, gdy pozytywny wkład w rozwój sektora będzie wyraźnie przeważał nad niebezpieczeństwem zakłócenia konkurencji na rynku wewnętrznym i wywarcia wpływu na handel między państwami członkowskimi.
- (42) W sprawach dotyczących pomocy podlegających art. 107 ust. 3 TFUE Komisja ma znaczną swobodę decyzyjną ⁽¹⁾.
- (43) Art. 107 ust. 3 TFUE określa cztery rodzaje przypadków, w których pomoc państwa może zostać uznana za zgodną ze wspólnym rynkiem. Komisja jest zdania, że odstępstwa przewidziane w art. 107 ust. 3 lit. a), b) i d) TFUE nie mają zastosowania w obecnym przypadku, ponieważ przedmiotowy program pomocy nie jest przeznaczony na sprzyjanie rozwojowi gospodarstwu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski, lub regionów, w których istnieje poważny stan niedostatecznego zatrudnienia, ani na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, ani też nie ma na celu zaradzenia poważnym zaburzeniem w gospodarce, ani nie jest przeznaczony na wspieranie kultury czy zachowanie dziedzictwa kulturowego.
- (44) Na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem, można uznać za zgodną ze wspólnym rynkiem.
- (45) Pomoc, aby można było ją uznać za spełniającą warunki zawarte w art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE, musi mieć na celu realizację wspólnego interesu. W związku z tym pomoc w sektorze rolnym powinna w szczególności być zgodna z zasadami dotyczącymi wspólnej organizacji rynków produktów rolnych. Jeżeli obowiązuje rozporządzenie w sprawie wspólnej organizacji rynku w danym obszarze, państwa członkowskie są zobowiązane do powstrzymywania się od przyjmowania jakichkolwiek środków, które mogłyby podważać przepisy tego rozporządzenia lub wprowadzać od nich wyjątki ⁽²⁾.
- (46) W sektorze mleka i przetworów mlecznych odnośne przepisy zostały ustanowione w rozporządzeniu o jednolitej wspólnej organizacji rynku oraz rozporządzeniu (WE) nr 595/2004. Rozporządzenie (WE) nr 595/2004 określa szczegółowe zasady stosowania opłaty wyrównawczej w sektorze mleka i przetworów mlecznych w odniesieniu, między innymi, do uiszczania tej opłaty. Zmiana wprowadzona rozporządzeniem wykonawczym (UE) 2015/517 zezwoliła państwom członkowskim na podjęcie decyzji, by kwota należnej opłaty wyrównawczej związanej z 12-miesięcznym okresem rozpoczynającym się w dniu 1 kwietnia 2014 r. była spłacona do dnia 30 września 2017 r. w trzech rocznych, nieoprocentowanych ratach. Rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku nie przewiduje dalszych wyjątków w odniesieniu do uiszczania tej opłaty. Polska skorzystała ze wspomnianego zezwolenia przez wykorzystanie pomocy *de minimis*. Ponadto omawiany program pomocy przewiduje umorzenie opłaty (drugiej i trzeciej transzy) dla rolników, którzy przekroczyli dostępną im ilość i w związku z tym, na mocy przepisów dotyczących wspólnej organizacji rynków produktów rolnych, odpowiadają przed państwem polskim za uiszczenie opłaty. Wyłączenie niektórych polskich producentów mleka z obowiązku uiszczenia wspomnianej opłaty podważałoby system kwot i zakłóciłoby konkurencję z producentami, którzy przestrzegają swoich kwot, oraz producentami, którzy podjęli działania, aby uiszczyć swoje indywidualne opłaty ⁽³⁾.
- (47) Na tej podstawie Komisja uważa, że umorzenie opłaty wyrównawczej za mleko nie jest zgodne z rozporządzeniem o jednolitej wspólnej organizacji rynku i rozporządzeniem (WE) nr 595/2004, a tym samym z przepisami dotyczącymi wspólnej organizacji rynków produktów rolnych w odniesieniu do systemu kwot mlecznych.
- (48) Umorzenie opłaty za mleko stanowi jedynie instrument na rzecz poprawy sytuacji finansowej przedsiębiorstw i w żadnym stopniu nie przyczynia się do rozwoju sektora ani nie służy realizacji celu leżącego we wspólnym interesie i nie jest zgodne z przepisami dotyczącymi wspólnej organizacji rynków produktów rolnych.
- (49) Ponadto jeżeli środek pomocy państwa wiąże się nierozzerwalnie z naruszeniem prawa Unii, pomocy nie można uznać za zgodną z rynkiem wewnętrznym ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Zob. np. wyroki w sprawach: SFEL i in., C-39/94, EU:C:1996:285, pkt 36; Vlaamse Gewest przeciwko Komisji, T-214/95, EU:T:1998:77, pkt 86.

⁽²⁾ Zob. np. wyrok w sprawie Francja przeciwko Komisji, C-456/00, EU:C:2002:753, pkt 30–33.

⁽³⁾ Obecnie przeciwko Włochom toczy się postępowanie w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, ponieważ państwo to nie wyegzekwowało od włoskich producentów opłat wyrównawczych za mleko (sprawa C-433/15).

⁽⁴⁾ Zob. np. wyroki w sprawach: Niemcy przeciwko Komisji, C-156/98, EU:C:2000:467, pkt 78 i Régie Networks przeciwko Rhone Alpes Bourgogne, C-333/07, EU:C:2008:764, pkt 94–116.

(50) W związku z tym przedmiotowego programu pomocy nie można uznać za zgodny z rynkiem wewnętrznym.

Wnioski w kwestii zgodności z rynkiem wewnętrznym

(51) W związku z powyższym Komisja stwierdza, że zgłoszony program pomocy stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, która jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

(52) Ponieważ program pomocy nie został wdrożony (motyw 21), nie ma potrzeby odzyskania pomocy państwa,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Program pomocy producentom mleka zgłoszony przez Polskę w dniu 23 maja 2016 r. stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Wspomniana pomoc państwa jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym. Władze polskie nie mogą zatem wdrożyć tej pomocy.

Artykuł 2

W terminie dwóch miesięcy od notyfikacji niniejszej decyzji Rzeczpospolita Polska powiadamia Komisję o środkach podjętych w celu jej wykonania.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Rzeczypospolitej Polskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 30 czerwca 2017 r.

W imieniu Komisji
Phil HOGAN
Członek Komisji
